

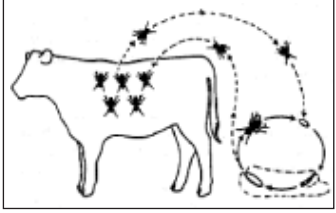
Sığırların korkulu rüyası 'DIŞ PARAZİTLER'

Boynuz Sinekleri: Bu sinekler bil-
diğimiz ev sineklerinin yansı bü-
yüklüğünde ve koyu gri renklidir-
ler. Bu canlılar hayvanın omuzlarında ve
arka kısımlarında genelde sürekli olarak
dururlar ve kan emerek beslenirler. Aşırı
sıcaklarda veya yağmur yağdığında hay-
vanın alt tarafına doğru hareket ederler.
Rahatsız edildiklerinde sürü halinde hava-
lanırlar ancak vakit kaybetmeden ineğin
üzerine geri dönerler.

Boynuz sinekleri, sadece taze gübreye
yumurtlamak için sığır-
ların sırtından ayrılır.
Günün 24 saati konaktan
kan emer. Bu sinekler
tüp benzeri ağızları ile
sığırın derisini delerek
günde 20-30 kere kan
emer. Beslenme alışkan-
lıkları yüzünden hayvana
acı vererek strese neden

olmakta ve bir miktar da kan kaybına ne-
den olmaktadır.

Sinekler ile mücadele programı hazırla-
nırken, masraflar, konfor ve mera rotasyo-
nu gibi sürü yön-
etimleri göz önü-
ne alınarak en
uygun olan

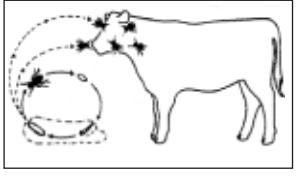
program-
lar seçilmelidir. Sığırların sırtını kaşıyan
aparatlar, hem hayvanın kendi kendine si-
neklerden kurtulmasını sağlar hem de ra-
hatlamalarına neden olur. Dışkıda üreyen
sinek larvalarına karşı yem katkı maddele-
ri mevcut ise kullanılmaları faydalı olacak-
tır. Günümüzde sıkça kullanılan hayvanlar-
nın kilosuna göre üzerine ve tüylerine sürü-
len ilaç karışımları en ekonomik çözümü
oluşturmaktadır.

Yüz Sinekleri: Yüz sinekleri, boynuz si-
neklerine şekil itibarı ile benzerlik göster-
mektedir. Bu sinek-
ler sığırın yüz kıs-
mında, göz, burun
veya dudaktan sal-
gılanan sıvının için-
de bulunan parça-
larla beslenirler. Bu
türler kan emmezler

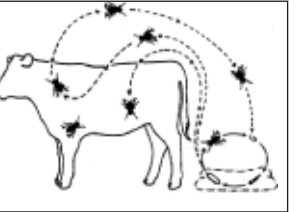
ancak göz yuvarlağında beslenirken hay-
vana rahatsızlık verirken, çeşitli hasta-
lık mikroplarını da göze taşıyarak daha
ciddi problemlere yol açarlar. Yüz sinekle-
ri hayatlarının küçük bir kısmını sığırların
üstünde geçirirler, bu da boynuz sinekleri-
nin aksine kontrollerini zorlaştırır.

Baldır Sinekleri: Bu sinekler ısırın
ev sinekleri
olarak bili-
nirler. Ge-
nelde ayak
ve karnın alt
kısımlarında
beslenirler.
Mevsime

göre ağızları ile deriyi delerek günde iki
veya üç kez kan emerek hayatlarını devam
ettirirler. Doyduklarında genelde gölge ol-
mak üzere başka bir bölgeye emdikleri
kanı sindirmeye giderler. Sineğin neden
olduğu kan kaybı ve acı stere giren inek-
lerin verimlerinde azalmaya ve ekono-
mik açıdan kayba yol açmaktadır. Ayrıca
bu sinekler şarbon mikrobunun meka-
nik taşıyıcıları arasında yer almaktadır.

Sığır üye-
rinde çok
kalmadık-
ları için
hayvana
uygulan-
cak ilaçlar-
dan etki-
lenmezler.

Bu sineklerden korunmada etkin temizlik
ve sanitasyondur.

Kene : Keneler; kan kaybı, huzursuzluk
ve bir çok hastalığın bulaşmasına neden
olurlar. Kene mücadelesi önemlidir. Ke-
neler konak üzerinde olduğundan, çeşitli
ilaçların püskürtme, sür-
me, daldırma
veya kulak
küpesi

şeklinde uygulanması sonucunda kontrol
altında tutulabilir.

Bit : Bitler sığırdan rahatsızlığa ve kaşın-
tıya neden olur. Bitler hayvan üzerinde ya-
şamları boyunca kalırlar. Yumurtalarını kıl
köklerine bırakırlar. Bu parazitler hayvana
rahatsızlık vererek iştahında azalmaya
ve ekonomik kayıplara neden olur-
lar.

Bitler genelde bütün yıl boyunca
hayvan üzerinde yaşarlar ancak
sayıları kışın artmaktadır. Ba-
harda birçok parazit kış tüy-
lerinin dökülmesi ile bir-
likte kaybolur. En iyi bit
mücadelesi sonbaharda
veya erken kış ayların-
da yapılan mücadeledir.
Tedavi spreyle veya
şampuanlarla olmaktadır
ancak bit yumurta-
larına etki etmediğinden
3 hafta sonra tekrarlan-
ması gerekmektedir.

Uyuz Etkenleri: Uyuz
etkenleri temas yolu ile
bulaşmaktadır. Uyuza ya-
kalan hayvanlarda kıl
dökülmesi ve derinin
kaldırılmasına neden
olmaktadır. Birçok
hastalığın bulaşma-
sında önemli rol oy-
narlar. Uyuz hayvanı
zayıf düşürerek birçok
hastalığa karşı direnç-
siz hale getirmektedir.
Uyuz etkenlerinin kon-
trolü zordur çünkü deri-
nin içerisine yerleşirler. En-
jeksiyon veya sistemik olarak
etkileyecek dökme tedavileri işe
yaramaktadır. Tedavinin etkin olabil-
mesi için 2-3 hafta içerisinde tekrar-
lanması gerekmektedir.

Buzağı hastalıklarında genel korunma yöntemleri

Bir sürüde bulunan ye-
tişkin ineklerde görü-
len birçok hastalığın
temelinde buzağılık
döneminde geçirdikleri hastalık-
ların önemli bir payı vardır. Ba-
ğışıklığı kuvvetli olan bir buza-
ğı çevresel faktörlerden kaynak-
lanabilecek hastalıkları daha haf-
f geçirerek bu tür hastalıklara

karşı ömür boyu dirençli hale
gelebilmektedir. Bir damızlık
sığır işletmesinin geleceği için
elde edebilecekleri dişi buzağının
sağlığı çok önemlidir. İşletme-
nin geleceği, bu buzağının
sağlıklı bir şekilde büyümeleri,
ileride fertilite ve süt verimi açı-
sından sorunlarla karşılaşılma-
masına bağlıdır.

Buzağı hastalıklarından ko-
runma yöntemleri aşağıdaki gibi
sıralanabilir.

✓ İneklerin doğumları müm-
künse buzağı ishallerinin
en az görüldüğü mevsimlere
denk getirilecek şekilde senkro-
nize edilmelidir. Böylece buzağı
ishallerine neden olan mikropla-
rın üremesi kısıtlanmış olmakta-
dır.

✓ Sürünün çoğunluğunun
doğuracağı dönemde sürü-
ye dışardan hayvan sokulma-
masına dikkat edilmelidir. Sürü-
ye girecek her yeni hayvan,
kendi bulunduğu bölgedeki de-
ğişik mikropları da beraberinde
getirerek doğacak buzağılara
risk altına sokmaktadır.

✓ Sürüye yeni hayvan girişi
olacaksa, bu hayvanın iş-
letmenin girişinde yapılacak
olan bir karantina ahırında 15
süreyle tutulması, ve gerekli aşı
prosedürleri tamamlandıktan
sonra sürüye dahil edilmesi ge-
rekmektedir.

✓ 3 aylıktan küçük ve gebe-
liğinin son gününde bulu-
nan hayvanların satın alınma-
ması gerekmektedir. 3 aylıktan

küçük buzağının bağışıklık
sistemleri tam gelişmediği ve
ağız sütünden elde edilen pasif
bağışıklığın da geldiği yerdeki
mikroplara karşı dirençli olma-
sından dolayı, bu tür buzağının
hastalıklara yakalanma oranları
diğerlerine göre daha yüksektir.

✓ Gebeliğin son 3 ayında
hazırlanacak olan rasyon-
da enerji, vitamin, mineral ve
protein oranları iyi ayarlanmalı-
dır.

✓ Gebeliğin son 2 ayında an-
ne kuru dönem
boksuna alınmalı ve bu
döneme uygun bir ras-
yonla beslenmelidir.

✓ Gebeliğin son 10
gününde anne, sü-
riyü görece şekilde ay-
rı ve temiz bir doğum
boksuna alınmalıdır.

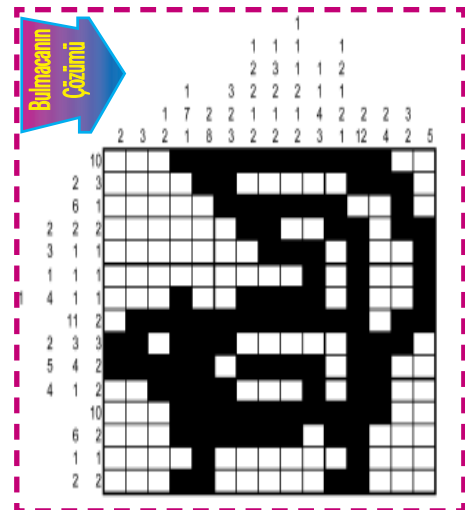
✓ Hayvanların bu-
lunduğu ortamda-
ki ısı ve nem miktarı iyi
ayarlanmalıdır. Ahırın
nem oranı orani hastalık
yapan etkenlerin canlı
kalma sürelerini kısıtla-
yan önemli bir faktör-
dür.

✓ Buzağı doğduktan sonra
göbek kordonu antiseptikle
temizlenmeli ve kesinlikle bağ-
lanmamalıdır.

✓ Buzağı doğduktan sonra
24 saat içerisinde en kalite-
li ağız sütünü canlı ağırlığının
%10'u kadar almalıdır.

✓ Bireysel buzağı kafesleri,
buzağının zararlı gazlar-
dan ve hastalık yapan etkenler-
den uzak kalmasını sağlar.

✓ Hasta olan buzağın ortam-
dan uzaklaştırılmalıdır.

PINAR
ÜRETİCİSİNİN
GAZETESİ

PINAR

Sayı: 103
Mart 2008
30.000 Adet
basılmıştır

Sağlık riski taşıyan sokak sütlerine itibar etmeyin !

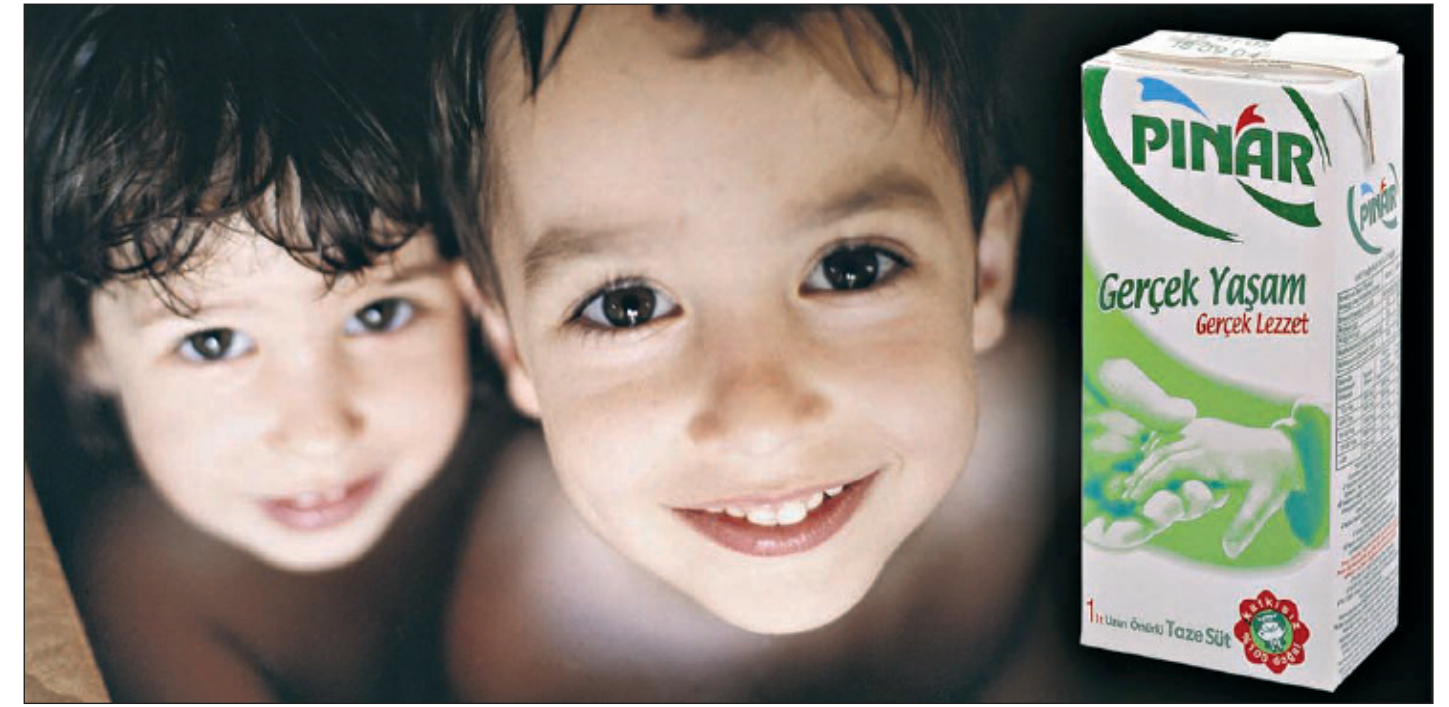
Sağlık için süt için !

Son günlerde kamuoyunda yanlış bilgi-
lenmeye neden olan ve süt ve süt ürünle-
rinin üretim ve tüketimine zarar verebile-
cek çok sayıda yazının yayınlanmakta
olduğu, hatta çeşitli kitaplarda sütün ya-
pı bileşikleri olduğu yönündeki yanlış
bilgilerin çocuklara aktarılmakta olduğu
görülmektedir. Konuyu, sektörün üretici-
den tüketiciye tüm zincir üzerinde en te-
mel meslek grupları olan Ziraat ve Gıda
Mühendisliği disiplinlerini yok sayarak
irdelemeye çalışan söz konusu yazılarda,
süt ve süt ürünlerinin gerek içerikleri ve
gerekse üretim teknikleri itibarıyla çok
yanlış ve eksik ifadelerin yer aldığı ve
kamuoyunun da son derece yanlış bilgi-
lendirildiği gözlemlenmektedir. Söz ko-
nusu yanlış söylemler arasında;

1. Sütün iyi bir kalsiyum kaynağı ol-
madığı ifade edilmektedir. Oysa ki, sü-
tün en önemli besleyici özelliği onun bir
kalsiyum kaynağı oluşudur. Örneğin yar-
m litre süt içerek alınan kalsiyum 5 kg
et, 2,5 kg ekmekek, 6,5 kg patates, 8,5 kg
elma yada 1,5 kg havuç yiyerek
alınabilir. Toplama süt içmeyin demek
bireylerin özellikle kemik ve diş hasta-
lıklarına yakalanmalarına davetiye çıkar-
maktadır. İnsanların bu tür hastalıklar so-
nucu bozulan sağlıklarını, morallerini ve
tedavi için hem kendilerinin hem de ka-
munun masraflarını düşündüğünüzde bu
görüşün ne kadar sakıncalı olduğunu gö-
rölmektedir. Kaldı ki ileriki yaşlarda ka-
dınlarda sıkça görülen ve bir kemik eri-
mesi hastalığı olan osteoporozlu hastala-
ra doktorlar genellikle süt, yoğurt, lor,
çökelek ve sert peynirler yemelerini
öğütlemektedirler. Bu hastalığın nedeni
çocukluk ve gençlik çağında yeterince
süt ve ürünleri tüketmemekten dolayı ge-
rekli kalsiyumu alamamaktır. Peki kalsi-
yumu süt ve ürünleri gibi doğal gıdalar-
dan almayalım da tablet olarak mı ala-
lım? Bunun yanında süt içerisinde insan-
ların beslenmesinde ve sağlıklarının ko-
runmasında önemli rol oynayan protei-
nler, diğer mineral maddeler, vitaminler,
yağ ve süt şekeri vardır ki, bunların çoğu
sadece süt ve ürünlerinde bulunur.

Sokak sütleri tehlike sacıyor

2. Yine aynı şekilde son derece yanlış
ve sakıncalı bir söylem olarak; "kendi
kendine ekşiyen sütü tüketin, kutularda
satılan sütleri içmeyin, sokak sütünü ter-
cih edin" ve benzeri ifadeler yer almak-
tadır. Oysa ki, özellikle ülkemizde kültü-
rü yapılan hayvanlarda zoonoz hastalık-
ların görülme oranı oldukça yüksektir ve
bu nedenle de hiçbir teknolojik işlem
görmeyen kendi kendine ekşiyen sütlerin

ve sokak sütçülerinden satın alınan sütle-
rin tüketimi de son derece sakıncalı
olduğu ortadadır. Böylece çığ sütleri içeri-
sinde tüberküloz, brusella gibi hastalıkların et-
menleri olan patojen bakteriler olabilir.
Kaldı ki ülkemizde yılda yaklaşık
500.000 Brusella vakasının görüldüğü ve
bunun çoğunluğunun da çığ süttten ya da
çığ süttten üretilen peynirlerden geçtiği
bilinmektedir. Sütün doğal halde tüketil-
mesi elbette hepimizin
arzuladığı ve amaçla-
dığı bir şey olsa da, ül-
kemizde bugün hayvan
hastalıkları, ahır hijye-
ni, sağım hijyeni ve so-
ğutma zincirinin ye-
tersizliği düşünüldü-
ğünde sokak sütü veya
kesilen sütü tüketme-
nin ne kadar sakıncalı
olduğu ortadadır. Söz
konusu hastalık riskleri
nedeniyle de çığ süt
pastörize edilerek veya
sterilize edilerek süt
ürünlerine işlenir. Yani
süt önce insan sağlığı
için güvenli hale getiril-
ir ve ancak ondan son-
ra tüketilir veya süt
ürünlerine işlenir.

3. Süt uygun tekno-
lojiler kullanılarak, 72
- 75 °C de 15-20 saniye
süreyle pastörize edile-
rek besin değerinin de

korunması sağlanır. Oysa ki evlerimizde
çığ sütün 100 °C nin üzerinde yaklaşık
10 dakika kaynatılması ile sütün besin
değerinde büyük oranda kayıplar söz ko-
nusu olmaktadır. Görüldüğü gibi pastöri-
zasyon işlemi kaynatma işleminden daha
düşük sıcaklık derecelerinde yapılır ve
dolayısıyla pastörize süt besin değeri açı-
sından evlerimizde kaynatılan süttten da-
ha zengindir.

Kaynatma devrinin sonu

4. Piyasada dayanıklı süt adıyla bilinen
sütlere UHT işlemi uygulanır. UHT tek-
nolojisi ile süt 135 - 150 °C de 2-4 saniye
süreyle ısıtılma tabi tutulur. Burada uy-
gulanan sıcaklık oldukça yüksek olma-
sına rağmen, şok bir ısıtma ve şok bir so-
ğutma uygulaması yapıldığı içindir ki sü-
tün besin değerinde önemli kayıplar söz
konusu değildir. Bugüne kadar yapılan
bilimsel araştırma sonuçlarına göre, kay-
natılmış süttteki besin maddeleri kaybının
UHT süttten çok daha yüksek olduğu orta-
ya konmuştur.

5. Ayrıca ne pastörizasyon işlemine tabi
tutulan dayanıklı sütlere kamuoyunda sa-
nıldığı gibi herhangi bir katkı maddesi
katılması söz konusu değildir kaldı ki
böyleli uygulamalar yasaktır. Bu tür sü-
tlerin dayanıklılığı, sanıldığı gibi katkı
maddelerinin süte karıştırılması ile değil,
üretim hammaddesi olan kaliteli çığ süt
eldesi, üretim sürecindeki hassas otoma-
syon teknikleri ve sıcaklık uygulamaları
ile aseptik ambalajlama denilen özel bir
ambalajlama tekniği sayesinde gerçekle-
şirilir.

6. Ayrıca, ambalajlı satılan gerek pastö-
rize gerekse UHT sütlarin üreticiden tü-
keticiye iletiminde soğuk zincirin koruna-
bilmesi sayesinde ulusal ve uluslar arası
hijyen standartlarına uyum sağlayabil-
mek mümkün olabilmektedir.

**Kaynak: TMMOB Ziraat Mühendisleri
Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu**

CLINTON 0200H004193

GEN-1-BEQ CLINTON G-CAN BLF CVF
Baba: STORM X Annenin Babası: TESK
Kayıt: HOCANM6951659 Doğum Tarihi: January 8, 1998
aAa: 125634 DMS: 561135

ÜRETİM				EBV (07*August)				ÖMÜRBOYU FAYDA İNDEKSİ				%RK
Sürü	110			kg	%RK	%Dev.		LPI				
Kızları	113	Süt		+1166	75%			Üretim		+1076		84%
Laktasyon	271	Yağ		+21	52%	-0.19		Dayanıklılık		+277		49%
Güvenlilik	94%	Protein		+22	52%	-0.14		Sağlık & Fertilite		+667		91%
										+132		90%

Daughter Average (ME) Süt 10692 Yağ 386 Protein 329

UYGUNLUK EBV (07*August) Sürü: 99 Kızları: 106 Güvenlilik: 87%

SKOR KARTI Proof %RK -15 -10 -5 0 5 10 15

Uygunluk	+5	76%					
Meme Sistemi	+7	87%					
Ayak & Bacak	+6	87%					
Sütçülük Gücü	+2	60%					
Sağrı	-5	16%					

TANIMLAYICI GP or better %: 41

Meme Derinliği	25	Derin					
Meme Yapısı	+9	Etili					
Meme Bağı	+5	Zayıf					
Ön Bağı	+5	Zayıf					
Ön Memebaşı Yerleşimi	3C	Geniş					
Arka Memebaşı Yüksekliği	+3	Alçak					
Arka Memebaşı Genişliği	+2	Dar					
Arka Memebaşı Yerleşimi	1C	Geniş					
Memebaşı Uzunluğu	6S	Kısa					

Ayak Açısı	+9	Düşük					
Ökçe Derinliği	+8	Siğ					
Kemik Kalitesi	+4	Kaba					
Arka Bacak (Yandan)	5S	Düz					
Arka Bacak Düzeni	-5	İstenmeyen					
Arka Bacak (Arkadan)	+4	İçeri					

Boy	0	Kısa					
Sağrı Yüksekliği	0	Düşük					
Goğuş Genişliği	-4	Dar					
Goğuş Derinliği	+5	Siğ					
Köşellik	+3	Köşeli değil					

Bel Sağlamlığı	0	Zayıf					
Sağrı Eğimi	9H	Yüksek					
Pin Düzeni	-5	İstenilen					
Pin Genişliği	-3	Dar					

FUNCTIONAL

Sürü Hayatı	3.34	Sağım Hızı		91%
Somatic Cell Score	2.73	Sağım Huyu		90%
Laktasyon gücü	68%	Doğum Kolaylığı		87%
Kızların Fertilitesi	68%	Annenin Doğum Kolaylığı		84%

CANYON 0200H000274

RIETBEN CANYON G-CAN BLF CVF
Baba: MARSHALL X Annenin Babası: RUDOLPH
Kayıt: HOCANM7264083 Doğum Tarihi: October 3, 2001
aAa: DMS:

ÜRETİM				EBV (07*August)				ÖMÜRBOYU FAYDA İNDEKSİ				%RK
Sürü	108			kg	%RK	%Dev.		LPI				
Kızları	121	Süt		+1099	73%			Üretim		+1439		96%
Laktasyon	150	Yağ		+18	48%	-0.20		Dayanıklılık		+848		87%
Güvenlilik	93%	Protein		+56	95%	+0.18		Sağlık & Fertilite		+534		83%
										+57		73%

Daughter Average (ME) Süt 10446 Yağ 386 Protein 340

UYGUNLUK EBV (07*August) Sürü: 99 Kızları: 110 Güvenlilik: 88%

SKOR KARTI Proof %RK -15 -10 -5 0 5 10 15

Uygunluk	+6	81%					
Meme Sistemi	+9	94%					
Ayak & Bacak	+3	65%					
Sütçülük Gücü	-2	29%					
Sağrı	-7	9%					

TANIMLAYICI GP or better %: 43

Meme Derinliği	7S	Derin					
Meme Yapısı	+2	Etili					
Meme Bağı	+5	Zayıf					
Ön Bağı	+10	Zayıf					
Ön Memebaşı Yerleşimi	0	Geniş					
Arka Memebaşı Yüksekliği	+6	Alçak					
Arka Memebaşı Genişliği	+4	Dar					
Arka Memebaşı Yerleşimi	4C	Geniş					
Memebaşı Uzunluğu	4S	Kısa					

Ayak Açısı	0	Düşük					
Ökçe Derinliği	+1	Siğ					
Kemik Kalitesi	-6	Kaba					
Arka Bacak (Yandan)	8S	Düz					
Arka Bacak Düzeni	+5	İstenmeyen					
Arka Bacak (Arkadan)	+2	İçeri					

Boy	+4	Kısa					
Sağrı Yüksekliği	0	Düşük					
Goğuş Genişliği	+5	Dar					
Goğuş Derinliği	-2	Siğ					
Köşellik	-6	Köşeli değil					

Bel Sağlamlığı	-6	Zayıf					
Sağrı Eğimi	5H	Yüksek					
Pin Düzeni	-3	İstenilen					
Pin Genişliği	-6	Dar					

FUNCTIONAL

Sürü Hayatı	3.18	Sağım Hızı		87%
Somatic Cell Score	2.91	Sağım Huyu		97%
Laktasyon gücü	70%	Doğum Kolaylığı		81%
Kızların Fertilitesi	66%	Annenin Doğum Kolaylığı		92%

CARTOON 0073B500018

R HART CARTOON ET (M)
Baba: PROPHET X Annenin Babası: MATTHEW
Kayıt: BSCANM38796 Doğum Tarihi: May 13, 1996
aAa: 612453 DMS: 246

ÜRETİM				EBV (07*August)				ÖMÜRBOYU FAYDA İNDEKSİ				%RK
Sürü	158			kg	%RK	%Dev.		LPI				
Kızları	454	Süt		+542	72%			Üretim		+1125		94%
Laktasyon	741	Yağ		+28	82%	+0.08		Dayanıklılık		+538		70%
Güvenlilik	92%	Protein		+19	74%	-0.02		Sağlık & Fertilite		+650		94%
										-63		22%

Daughter Average (ME) Süt 8999 Yağ 362 Protein 311

UYGUNLUK EBV (07*August) Sürü: 166 Kızları: 392 Güvenlilik: 93%

SKOR KARTI Proof %RK -10 -5 0 5 10 15

Uygunluk	+10	97%					
Meme Sistemi	+9	97%					
Ayak & Bacak	+5	86%					
Sütçülük Gücü	+9	96%					
Sağrı	+7	90%					

TANIMLAYICI GP or better %: 68

Meme Derinliği	2D	Derin					
Meme Yapısı	+11	Etili					
Meme Bağı	+5	Zayıf					
Ön Bağı	+7	Zayıf					
Ön Memebaşı Yerleşimi	1W	Geniş					
Arka Memebaşı Yüksekliği	+8	Alçak					
Arka Memebaşı Genişliği	+6	Dar					
Arka Memebaşı Yerleşimi	6C	Geniş					
Memebaşı Uzunluğu	5L	Kısa					

Ayak Açısı	+2	Düşük					
Ökçe Derinliği	-3	Siğ					
Kemik Kalitesi	+3	Kaba					
Arka Bacak (Yandan)	5S	Düz					
Arka Bacak Düzeni	+2	İstenmeyen					
Arka Bacak (Arkadan)	+6	İçeri					

Boy	0	Kısa					
Sağrı Yüksekliği	+7	Düşük					
Goğuş Genişliği	+12	Dar					
Goğuş Derinliği	+10	Siğ					
Köşellik	+4	Köşeli değil					

Bel Sağlamlığı	+5	Zayıf					
Sağrı Eğimi	2L	Yüksek					
Pin Düzeni	+1	İstenilen					
Pin Genişliği	+4	Dar					

FUNCTIONAL

Sürü Hayatı	3.15	Sağım Hızı		90%
Somatic Cell Score	3.11	Sağım Huyu		87%
Laktasyon gücü	70%	Doğum Kolaylığı		-
Kızların Fertilitesi	67%	Annenin Doğum Kolaylığı		-

AVALANCHE

29HO11239
ELATON x AMEL x PRELUDE x MARK
HUNSBERGER AVALANCHE
133246186
aAa: 3 4 2 DMS: 345,135
Doğum Tarihi: 01.06.2002
Resesif Genler : *TV

Baba:	NUNESDALE KISMET ELATON-ET	2280338	VG-87
Anne:	HUNSBERGER AMEL ATTENTION	129559126	VG-88

Sağım Sayısı	365	Süt Verimi	36,610 M	Yağ %	3.9	Yağ Değeri	2.9	Protein Değeri	1068 P
--------------	-----	------------	----------	-------	-----	------------	-----	----------------	--------

Annenin Annesi: OUT-JOCK CHOICE AMEL-ET 2231596 VG-85

05/2007 Kız Sayısı : 123 Sürü Sayısı : 73 TPI : +1579

Süt : +1831 M

Protein : +48 Ibs -0.03 %90

Yağ : +48 Ibs -0.07 %90

Karlılık : 360 \$ Peynir Karlılığı : 342 \$

Güç doğum oranı : %8 %79 Güvenilir 252 Gözlem

Kızlarının Güç Doğum Oranı : %7 %60 Güvenilir 48 Gözlem

Kızlarının Gebelik Oranı : -1.50 %60 Güvenilir

Somatik Hücre Skoru : +2.89, %77 Güvenilir Verim Ömrü : +1.10, %62 Güvenilir

05/2007 94 Kız 56 Sürü 87 Güvenlilik %87

Özellikler Değerler -3 -2 -1 0 1 2 3

Tip 1.25

Meme kompoziti 0.42

Ayak ve Bacak kompoziti 1.16

Yükseklik / Boy -0.92 Kısa

Güçlülük -0.52 Narin

Vücut Derinliği -0.34 Siğ

Sütçülük Formu 1.40

Sağrı açısı 1.20 Eğimli

Sağrı Genişliği 1.25 Geniş

Arka ayaklar yandan görünüş 0.69 Eğimli

Arka ayaklar arkadan görünüş 2.00 Dik

Ayak açısı 0.67 Dik

Ayak Bacak puanı 1.36 Yüksek

Ön meme bağlanması 0.29 Güçlü

Arka meme yüksekliği 0.90 Yüksek

Arka meme genişliği 0.80 Geniş

Memenin orta asıcı ligamenti 0.22 Güçlü

Meme derinliği -0.13 Derin

Ön meme başı yerleşimi 0.77 Yakın

Arka meme başı yerleşimi 1.44 Yakın

Meme başı uzunluğu -0.90 Kısa

UYGUNLUK EBV (07*August) Sürü: 63 Kızları: 65 Güvenlilik: 82%

SKOR KARTI Proof %RK -15 -10 -5 0 5 10 15

Uygunluk	+8	90%					
Meme Sistemi	+7	88%					
Ayak & Bacak	+6	84%					
Sütçülük Gücü	+2	61%					
Sağrı	0	52%					

TANIMLAYICI GP or better %: 54

Meme Derinliği	4S	Derin					
Meme Yapısı	0	Etili					
Meme Bağı	+2	Zayıf					
Ön Bağı	+10	Zayıf					
Ön Memebaşı Yerleşimi	1W	Geniş					
Arka Memebaşı Yüksekliği	+7	Alçak					
Arka Memebaşı Genişliği	+6	Dar					
Arka Memebaşı Yerleşimi	3C	Geniş					
Memebaşı Uzunluğu	3S	Kısa					

ka Memebaşı Ruksekliği	+7	Aışık		ruksek
ka Memebaşı Genişliği	+6	Dar		Geniş
ka Memebaşı Yerleşimi	3C	Geniş		İçe Eğimli
memebaşı Uzunluğu	3S	Kısa		Uzun
Ayak Açısı	+3	Düşük		Dik
öğe Derinliği	+8	Siğ		Derin

Dengeli beslenmenin en iyi yolu uyku

Uzanma – süre ve sıklığı

Uygun şartlar sağlandığında inekler günde ortalama 14 saat yatarlar. Bütün bu zaman boyunca uyuma süreleri sadece 30 dakikadır. Dinlenmekte oldukları zemin buna uygun değilse inekler dinlenme zamanlarını az indirirler. Eğer yataklıklar veya bulundukları zemin uzanmaları için uygun değilse inekler çok uzun süre ayakta kalırlar, bu da ineklerin davranışlarında değişikliklere neden olur ve yere uzandıkları zaman bu normal uzanmalarından daha uzun bir zaman alır. Bu olay ineklerin beslenme alanlarına daha az gitmesine, su ve besin ihtiyaçlarını tam karşılayamamalarına neden olmaktadır.

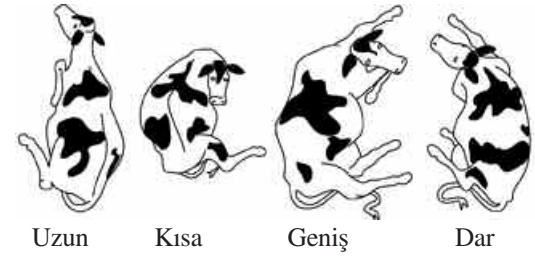
Uzanma periyotları yem yeme ve ayakta durma periyotlarının arasında yer almaktadır. Bu periyotların uzunluğu bir buçuk ila üç saat arasında değişiklik göstermektedir, böylelikle inek günde bir çok kez ayağa kalkarak tekrar uzanır. Genelde öğlen veya akşama denk gelen uzun dinlenme dönemlerinde inekler ayağa kalkarak gelirler, hemen genellikle yatmış olduğu tarafın tersi yüzüne tekrar yatar. Bir inek ömrünün yarısını yatarak geçirmektedir. Sütçü bir inek günde 16 kere yatıp kalkar bu da yılda 5.000 ila 7.000 sefer yatıp kalkmaya eşdeğerdir. Uzanma periyotları inneğin yaşı, kızgınlık durumu ve sağlığı ile orantılıdır. Ayrıca hava durumu, yataklık, çiftlik düzeni ve metrekaire başına düşen hayvan sayısı da uzanma zamanını ve periyotlarını etkilemektedir.

İneklerin uzanması gerekmektedir. Uzanma zamanındaki azalmalar süt üretiminde de azalmalara neden olmaktadır. Uzanma önemlidir çünkü;

- ✓ İnekler uzandığı esnada dinlenir ve gevş getirirler
- ✓ Tırnakları dinlenir ve kurur
- ✓ Diğer ineklerin dolanması için çiftlikte daha fazla yer kalır
- ✓ Memede şekillenen kan dolaşımı %30 oranında artar.

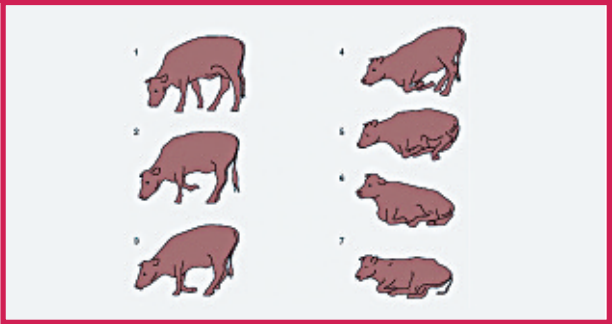
Uzanma

Uzanma esnasında bir inek vücut ağırlığının üçte ikisini

(ırka ve laktasyon zamanına göre değişmektedir) ön dizlerine verir. Dizleri yerden 20-30 cm yükseklikten yere düşer. İşte bu yüzden ineklerin uzandığı yerlerdeki yataklık büyük öneme sahiptir. İneğin istediği zaman acısızca uzanabilmesi için yataklığın yapıldığı madde kaliteli ve uygun olmalıdır. Yataklığın uygun olup olmadığının anlaşılması çok kısa ve kolay bir şekilde anlaşılabilir. İnek bölmesine uzanırken bu zaman 5 dakikadan fazla uzun olmamalıdır. Eğer uzanma esnasında geçen süre 5 dakikayı aşarsa hemen bunun nedenleri araştırılmalı gerekiyorsa daha uygun bir yataklık konulmalıdır.

Bir inek nasıl uzanır?

Ayağa kalkmak

Göz önüne alınması gereken önemli noktalardan bir tanesi de inneğin hamle yapabileceği alanıdır. Bir inek ayağa kalktığında durakata ileri hamle yapabilmelidir. Bu mümkün değilse en azından yana doğru hamle yapabilmesi için gerekli alana sahip olması gerekmektedir. Eğer bölmede yeterli yer yoksa inek ayağa kalkmakta zorlanacak ve o bölmeyi zamanla kullanmayı bırakacaktır.

Alan gereklilikleri

İneğin uzanması veya ayağa kalkması için gereken alan; dikey, öne ve yanlara doğru ineklerin sıkışmayacağı, yaralanmayacağı ve korkmayacağı şekilde ve büyüklükte olmalıdır. Ayağa kalkışta, alan ineye öne doğru hamle yapma, başını aşağı ve yukarı oynatabilme ve öne doğru uzun bir adım atabilmesi için özgürlük verebilecek genişlikte olmalıdır. Uzanma hareketinde ise öne doğru hamle yapma ve başını aşağı yukarı hareket ettirebilmesine olanak sağlamalıdır.

Bölmenin dizaynı

Bir çok iyi çalışan ahır dizaynı mevcuttur. Önemli olan ineklerin ahıra ve bölmelere olan tepkisidir. Sadece uzunlukların ölçülmesi bazı sorunlara yol açabilir. Bir ahır şekillendirilirken ineklerin yatış kalkışları gözlenmeli ve süreleri kaydedilmelidir. İnekler merada veya dışarıda yaptıkları hareketleri rahatlıkla ahır ve bölmeler içinde yapabilmelidirler. İnekler ayağa kalkarken ağırlıklarını arka bacaklarından alabilmek için başlarını öne ve aşağıya verirler. Ayrıca bölmelerin içerisinde öne ve yana hamle yapabilmeleri için yeterli alana sahip olmaları gerekmektedir. Sütçü ırkların vücut ölçüleri değişiklik gösterdiğinden genel bir ölçü vermek çok doğru olmamaktadır. Genellikle tavsiye edilen baş alanı için en az 47 cm vücutları için 168 cm alan gerekmektedir. Bu alana öne doğru adım atabilmesi için 30 cm ek alan da dahil edilmesi gerekmektedir. Eğer bölmelerin uzunluğu 215 cm ise yana doğru adım atabilmesi için genişlikler ayarlanmalıdır.

Yataklık

Zemin için yataklık düşünürken bir çok kritik faktör göz önüne alınmalıdır. Yüzey sağlam olmalı ve bakımı kolayca yapılabilir. İyi drene edilmesi gerekmektedir. Drenaj sistemi iyi yapılandırılmamış ise su tutucu özelliği bulunmamalıdır. Yüzey kaygan olmamalı ve hayvanların yaralanmasını önleyecek yapıda olmalıdır. Yataklık soğuk, sert ve nemli olmamalı aksine hayvanın rahat etmesi için ve mümkünse bakteri üremesine engel olan materyelden yapılmış olmalıdır. Bütün bu özellikler masraf olarak düşünülürken yataklığın kötü olmasından kaynaklanan yaralanmalar ve verim düşüklükleri de göz önüne alınmalıdır.

Yataklık materyeli

Eskiden inekler zamanlarının büyük bir kısmını merada geçirirken günümüzde meralardan ahırlara dönüş olmuştur. Burada kullanılan yataklıklar ise büyük önem kazanmıştır. İki tip yataklık materyeli mevcuttur.

- ✓ Organik yataklık (Saman, odun talaşı, testere talaşı, kağıt, kuru gübre)

- ✓ İnorganik yataklık (Kum, çimento, kauçuk)

Dünya genelinde en çok tercih edilen yataklık materyeli arasında kum, saman, testere talaşı gelmektedir. Genel olarak bakıldığında inekler yatmak için genelde kumu tercih ederler, ot yataklıklar da kumu takip eder. Kumun en büyük dezavantajları fiyatının pahalı olması ve kolay bulunamamasıdır. Kum diğer yataklık materyellerine göre daha pahalıdır ve bazı bölgelerde kolay bulunamamaktadır.

Organik olan altlıklar bakteri üremesine neden olabilirler. Organik maddelerde bulunan karbon bakteriler için besin kaynağıdır ancak tek başına yeterli değildir. Bakterilerin üremesi için ortamda karbonun yanı sıra nem ve sıcaklık da olması gerekmektedir. Eğer bu üçünden biri engellenirse bakteri üremesi kısıtlanmaktadır. Sıcaklık hayvanın vücudundan gelen sıcaklık nem ise idrar, süt, ve isalak ayaklardan gelmektedir. Eğer ortamdaki nem kontrol altına alınabilirse altlıklarda bakteri üremesi en aza indirgenir.

Eğer altlıklar kuru ve temiz olarak kullanılırsa hayvanlara rahat bir ortam sağlamak, bakteri üremesini durdurmakta ve sağında temiz meme başlarıyla sütün mikrobiyolojik özelliklerini iyileştirmeye yardımcı olmaktadır.

Sonuç olarak organik materyeller bakteri üremesine neden olabilir. İnorganik altlıkların kullanılması emme ve ayaklarda oluşacak bakteriyel hastalıkların aza indirgenmesine neden olmaktadır. Nemlenmeyi önleyen maddelerin kullanılması özellikle meme hastalıklarının azaltılmasında yardımcıdır.

Boğaların pedigrilerinde dikkat edilmesi gereken hususlar:

Standart Aktarım Yeteneği ve Kalıtım Oranları: Lineer Tip Özellikleri (STA – Standart Transmitting Ability): Pedigri okuyabilmek ve anlayabilmek bir yetiştiricinin daha verimli ve kazançlı bir sürü yetiştirebilmesine olanak sağlayacaktır. Bunu yapabilmenin yolu da boğanın STA'larını (Standart Aktarım Yetenekleri) yani lineer özelliklerini ve kalıtım oranlarını bilmekten geçmektedir.

Lineer tip özellikleri olan STA'ları anlamak aynı zamanda; sürünüz açısından en önemli özellikleri belirlemenizi, her özellik için gerçekçi, ulaşılabilir hedefler koymanızı, çiftleşme için daha uygun bir boğa grubu seçebilmenizi, her ineginizi uygun bir boğayla tohumlayabilmenizi ve ilerleyen jenerasyonlarda genetik birikimler kazanmanızı sağlar.

Kalıtım Oranları:

Kalıtım, bir boğanın yavrularını ge-

netik olarak ne kadar etkileyebileceğini gösterir. Kalıtımı yüksek olan özelliklerde genetik ilerleme daha çabuk görülecektir. Eğer genetik özelliğin kalıtım oranı %10 un altındaysa, bu özellik üzerinde daha zor ilerleme kaydedilecektir.

Çiftleşme sonrası oluşan yavrunun genetik özelliklerine genotip, fiziki olarak bakarak görebildiğimiz özelliklerine de fenotip denir. Aslında fenotip, genotip'in bir sonucudur. Yani ane ve babadan alınan kalıtsal özelliklerin yavruya yansımalarıdır. Ama fenotip çevresel faktörlerden etkilenir. Örnekle vermek gerekirse; yavrunun babadan kalıtsal olarak aldığı güçlük, ve boy özellikleri yavru eğer yetersiz besleniyorsa hiç gözükmebilir. Bu durumda genotip'i uygun olmasına karşın, yavru fenotip'inde bu özellikleri gösteremeyecektir.

Anne ve babadan genlerin aktarılma oranı yanı yarıyadır. Ama hangisinin

özelliğinin baskın geleceği genlere bağlıdır. Bir başka örnek vermek gerekirse; annesi sarışın, babası esmer bir çocuğun saçlarının renginin esmer olması beklenir, çünkü çocuk annesinden sarı saç geni, babasından da esmer saç geni almış olmasına rağmen, esmer saç geni daha baskın bir gen olduğu için, çocuğun dış görünüşüne (fenotipine) bu gen yansıyacaktır.

Boğa özelliklerinin katılım oranlarına bakıldığında (lineer özelliğin boğa pedigrisindeki gücü ile de bağlı olarak), oluşacak yavruya yüksekliğin, ayak açısından daha farkedilir bir şekilde gelişim göstereceği görülmektedir. Yetiştirici hem pedigr bilgilerini hem de bu kalıtım oranlarını dikkate alarak, bir sonraki dölleme sonucu olarak alacağı yavrudan ne gibi özellikler bekleyeceğini belirleyebilmekte ve sürüsünü hangi yönde geliştireceğine hakim olabilmektedir.

En istikrarlı büyüyen sektör: HAYVANCILIK

Hayvancılık son yıllarda ülkemizde de yükselen bir trend olarak göze çarpmış ve son 10 yılın en istikrarlı büyüyen sektörlerinden birisi olarak nitelendiriliyor. Eskiden tarımın bir alt sektörü olarak değerlendirilen hayvancılık bugün başlı başına bir sektör olarak kabul ediliyor. Yaşanan pek çok sıkıntı ve sorunun yanı sıra büyük grupların besi ve süt işletmelerine yönelik yatırımları sektörü hareketlendirmeye devam ediyor. Son dönemde işletme ölçeklerinin büyüme yaşıyor ve sektör teknolojik gelişmeleri kendine hızla adapte ediyor. Ancak yine de hayvancılığımızın önünde kat etmesi gereken uzun bir yol var.

Hayvancılık sektörü oldukça dinamik bir sektör ve pek çok iç ve dış faktörden etkileniyor. Önümüzdeki süreçte ülkemiz hayvancılığını etkileyecek başlıca gelişmeler şöyle sıralanabilir:

Küresel Isınma: Küresel ısınma sadece tarım sektörünü değil hayvancılığı da tehdit ediyor. Türkiye küresel ısınma dalgasından etkilenen riskli beş bölgeden birisi olarak nitelendiriliyor. Küresel ısınma sebebiyle meydana gelen kuraklık, özellikle kışlık olarak ekilen tahıllarda rekolte düşüşlerine neden oldu. Bu durum tahıl kullanan yem sektöründe hammadde sıkıntısı yaratarak maliyetlere yansıdı ve yansımaya devam ediyor. Yemdeki bu maliyet artışı nedeniyle hayvansal gıda fiyatları da yükseliyor. Küresel iklim değişikliği yem bitkisi ekim alanlarında da daralmaya yol açabilir.

Avrupa Birliği: Düzgün işleyen bir

hayvan kimlik ve kayıt kistemi olmadan ortak tarım politikası çerçevesinde süt ve besi hayvancılığı yapan çiftçilerin Doğrudan Gelir Desteği Sistemine dâhil edilmeleri mümkün olamayacak. Bu amaçlara yönelik olarak, Hayvan Kimlik Sisteminin yurt genelinde oluşturulması gerekiyor. Böylelikle tüberküloz ve bruselloz gibi önemli zoonoz hastalıkların denetim altına alınması yolunda da adım atılmış olacak. Hayvan sağlığı alanında, topluluğun veterinerlik mevzuatına uyum sağlanması ve salgın hayvan hastalıklarıyla mücadeleyle ilişkin AB uygulamalarının üstenilmesi gerekiyor. Ayrıca, canlı hayvan ve hayvansal ürünlerin gümrüklerden çekilmesi konusunda sınır kontrol noktalarının denetimi için topluluk standartlarına uygun karantina laboratuvarları oluşturulmalıdır. AB'nin önceliklerinin başında üretimin çevreye yönelik etkilerinin azaltılması ve hayvan refahı gibi kriterlerin geldiği düşünüldüğünde, bu konulara yönelik yapısal ve idari düzenlemeler de ivedilikle hayata geçirilmelidir.

Yabancı Yatırımlar: Ernst&Young'ın dünyanın 200 üst düzey yöneticisinin katılımıyla gerçekleştirdiği araştırmasına göre, Türkiye, Güneydoğu Avrupa'daki yatırımlarda Romanya'dan sonraki en cazip ülke. Ancak bölgeye gelen yatırımların sadece %20'sini alabiliyor. Yine de Avrupa'nın uyuyan devi olarak nitelendiriliyor. Aslında hayvancılık sektöründe birçok yabancı yatırımcının gözü Türkiye'de. Özellikle Almanya, Danimarka, Hollanda ve Fransa gibi ülkelerde faaliyet gösteren firmalar Türkiye'yi mercek altına almış durumda. Türkiye'nin cazibesi nereden geliyor? 70 milyon üzerinde tüketici, büyüyen nüfus, düşük et-süt tüketimi ve gelir artışı ile bu pazar büyük fırsatlar sunuyor. Ayrıca Türkiye pazarı uluslararası rekabetten uzak ve sektörün ivedilikle modernize edilmesi gerekiyor. Yabancı sermayenin Türkiye'ye gelmesi sektöre vizyon katacak, verimliliğin ve kalitenin yükseltilmesine katkı sağlayacaktır.

Devlet Destekleri ve Hayvancılık Politikaları: Türkiye'de ulusal bir hayvan-

cılık politikasından bahsetmek mümkün değil. Hayvancılık sektörü için uzun vadeli uygulamalar belirlenirken 2 farklı politika esas alınmalıdır: Birincisi üretim ve tüketimin yoğun olduğu özellikle batı bölgelerini hedefleyen ekonomik ve teknik politikalar. İkincisi ise daha az gelişmiş doğu bölgelerinin kalkınması için sosyal ve kırsal politikalar. Hayvancılık sektörüne devlet desteği artıyor. Ancak hayvancılığın istikrarlı bir yapıya kavuşması ve istenen kalite düzeyini yakalaması için sağlanan teşviklerin sadece miktara yönelik değil, kaliteyi artırıcı yönde de olması gerekiyor. 2008 yılında hayvancılık ile ilgili destekleme sisteminde değişikliğe gidilerek hayvan başına kültür, melez ya da yerli olmak üzere ırk bazında destek verileceği açıklandı. Brusella ve tüberküloz gibi ciddi zoonozların eradikasyonu için de kaynak ayrılmalı ve projeler hazırlanmalı.

Hayvan İthalatı: Türkiye, deli dana hastalığı sebebiyle 1996 yılından beri AB ülkelerine canlı hayvan ithalatı yasakı koymuştu. Bakanlık 2007'de Uluslararası Salgın Hastalık Ofisi'nin yayımlayacağı rapora göre hastalık riski olmayan AB ülkeleri ve ABD'nin

bazı eyaletlerinden, damızlık hayvan ithal edilebileceğini açıkladı. Türkiye'de hayvan varlığı konusunda nitelik ve nicelik açısından ciddi sorunlar yaşanıyor. Hayvancılığın kalkınması, bu alana yapılan yatırımların devam etmesi ve yeni yatırımların yapılması ile mümkündür.

Etanol Üretimi: Son dönemlerin tartışmalı biyo-yakıtı etanol üretiminde kullanılan mısır, hayvancılık sektörünün bel kemiğini oluşturuyor. Dünyanın en büyük mısır ihracatçısı konumundaki ABD'nin biyodizel ve etanol tesislerinin giderek artması uluslararası borsalarda fiyatları yükseltiyor. Hayvancılıkta yem olarak kullanılan mısır fiyatlarının artması et, süt gibi birçok hayvansal ürün fiyatlarının da yükselmesi anlamına geliyor. Toptan fiyatlardaki bu artışın yakın gelecekte tüketiciye daha fazla yansımaları bekleniyor. Fiyatlarda ciddi artışlar yaşayacak ülkelerin başında Türkiye geliyor. Ayrıca mısır ekimindeki kara gören çiftçiler hızla buğday ve soya üretimini bırakıp mısıra yönelmeye başladılar. Bu da gelecekte buğday ve soya sıkıntısı çekilebileceğinin ve fiyatların yükselebileceğinin bir göstergesi.

Kondüsyonu zayıf olan hayvanların uygun kondüsyona çıkartılması için laktasyonun son dönemlerinde tedbir alınmalıdır.

Ağz sütünün verilme zamanı önemlidir çünkü, ağız sütünün içerisindeki maddelerin emilimi sadece ilk saatlerde olmaktadır.